

Reactie VNO-NCW en MKB Nederland op de internetconsultatie over het voorontwerp van de Wet algemeen pensioenfonds ((apf)

Op 23 januari 2014 jl. heeft de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) de internetconsultatie geopend over het voorontwerp van de Wet algemeen pensioenfonds. Werkgevers verenigd in VNO-NCW en MKB Nederland maken graag gebruik van de uitnodiging hierop te reageren..

Allereerst merken wij op dat een aantal onderdelen uit de wet nog nader moet worden ingevuld via bijvoorbeeld Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's) en daarom in dit stadium nog de nodige vragen oproepen. Hierdoor kan nog geen finaal oordeel worden gegeven op alle onderdelen uit het voorontwerp van wet. Ook speelt daarbij de vraag in hoeverre het nog nader uit te werken financieel toetsingskader, de aanpassingen in de Pensioenwet en de onlangs voorgenomen BTW-plicht voor pensioenuitvoerders nog van invloed kunnen zijn op de definitieve invulling van het algemeen pensioenfonds (apf).

Schaalvergroting

Door de introductie van een apf ontstaat een nieuw uitvoeringsvehikel om een pensioenregeling onder te brengen. Werkgevers zijn er in het algemeen voorstander van dat kleinere pensioenfondsen tot schaalvergroting kunnen komen om optimale pensioenresultaten en een goede dienstverlening te kunnen realiseren. Nog niet alle pensioenfondsen hebben die optimale schaalgrootte bereikt.

Een apf kan hier aan bijdragen. Zo biedt het voor een aantal kleinere ondernemingspensioenfondsen de mogelijkheid om met behoud van de eigen regeling een antwoord te hebben op de verzwarende van taken als gevolg van nieuwe wetgeving. Daarbij moet onder meer gedacht worden aan de invoering van een nieuw financieel toetsingskader, de Wet versterking bestuur pensioenfondsen in combinatie met de Code pensioenfondsen, de aanpassing van het Witteveenkader en de invoering van de BTW-plicht.

Tegelijkertijd biedt een apf volgens het wetsvoorstel geen soelaas voor verplicht gestelde Bpf-en. Wij zijn er op voorhand niet van overtuigd dat de argumenten die hiervoor worden aangedragen voldoende valide zijn. Mogelijk zou een apf ook een oplossing kunnen bieden voor kleine bedrijfstakpensioenfondsen. Graag zien wij een nadere onderbouwing van dit standpunt. Daarbij realiseren wij ons dat de taakafbakeningsregels leidend zullen zijn. Overigens zouden bij de gewenste schaalvergroting onnodige bureaucratische obstakels moeten worden weggenomen. Zo is bij het samenvoegen van pensioenfondsen een toetsing door de Autoriteit Consument en Markt (ACM) voorgeschreven. Wij achten dit overbodig, zeker als er ook een vergunning door De Nederlandsche Bank moet worden afgegeven, terwijl toetsing door de ACM wel tijd en geld kost.

Governance

Werkgevers pleiten er voor om de governance-structuur van een apf niet te beperken tot het onafhankelijke bestuursmodel. Ook zouden de andere bestuursmodellen uit de Wet versterking bestuur pensioenfondsen mogelijk moeten zijn: het paritair, paritair gemengd, onafhankelijk gemengd en omgekeerd gemengd bestuursmodel. Wij zien geen aanleiding om

deze modellen uit te sluiten voor een apf en daarmee een onderscheid te maken tussen een apf en andere pensioenfondsen. Het alleen toestaan van een onafhankelijk bestuursmodel zou decentrale sociale partners ervan kunnen weerhouden om in zee te gaan met een algemeen pensioenfonds, als zij op decentraal niveau voor een ander bestuursmodel opteren.

Communicatie

Het onlangs verschenen voorontwerp van wet over de pensioencommunicatie stelt nieuwe eisen aan de communicatie richting deelnemers. In een reactie van de StvdA op dit voorontwerp van wet is aangegeven dat de hoofdlijnen van een betere communicatie worden onderschreven, maar dat 'meer niet altijd beter is'. Dit geldt naar onze mening eens te meer voor een apf, dat te maken heeft met meerdere pensioenregelingen, waardoor de complexiteit van de pensioencommunicatie toeneemt.

Fiscaliteiten

In het voorontwerp van wet zijn de fiscale aspecten naar de mening van werkgevers nog onvoldoende uitgewerkt. Wij pleiten ervoor om hier snel helderheid over te geven, omdat ook dit bij de keuze voor eventuele schaalvergroting voor pensioenfondsen van belang kan zijn. Immers, fiscale heffingen gaan uiteindelijk ten koste van de aanspraken of zullen tot hogere premies leiden.

De belangrijkste vragen die werkgevers in dit verband hebben, zijn de volgende.

- In de novelle met betrekking tot de aanpassing van het Witteveenkader is aangekondigd dat pensioenuitvoerders BTW-plichtig worden. Een apf kan ook uitvoerende taken op zich nemen en daarmee lijkt BTW-plicht ook voor een pensioenfonds mogelijk. Is er hierdoor een risico dat 'gewone' bedrijfstak-, ondernemings- en beroepspensioenfondsen in de toekomst hetzelfde lot te wachten staat indien bepaalde pensioenfondsen wel BTW-plichtig worden?
- Welke waarborgen zijn er dat in de toekomst de vrijstelling van vennootschapsbelasting en (buitenlandse) dividendbelasting van pensioenregelingen gehandhaafd kan worden? Dit mede gelet op de Europese dimensie en de mogelijkheid een apf met winstoogmerk op te richten.

Winstoogmerk

Een apf kan zowel zonder als met winstoogmerk opereren. Werkgevers vinden dat een logische consequentie: in een apf kunnen zowel de activiteiten van een traditioneel pensioenfonds worden gedaan, alsook de pensioen-uitvoeringsactiviteiten (in die zin is er sprake van een zekere ont-ZAF-ing) . En pensioenuitvoerders zijn vandaag de dag in meerderheid "for profit" organisaties.

Door vakbonden is veel kritiek geleverd op de mogelijkheid dat een apf ook een "for profit" organisatie kan zijn. De hiervoor aangedragen argumenten achten werkgevers echter niet valide. Juist omdat pensioenuitvoering ook nu al voor een belangrijk deel door organisaties met een winstoogmerk (met een prima service en kostenniveau) wordt uitgevoerd, zou een verbod op een "for profit apf" (met al zijn mogelijke uitvoeringsactiviteiten) een grote inbreuk betekenen op de huidige verhoudingen op de Nederlandse pensioenmarkt, en daarmee een niet-toelaatbare schending van de moeizaam tot stand gekomen taakafbakeningsafspraken betekenen. In die zin is de wettelijke mogelijkheid voor een apf met winstoogmerk voor werkgevers essentieel. Instemming met het wetsontwerp van onze kant, staat of valt hiermee.

Conclusie

Werkgevers staan in beginsel positief tegenover de mogelijkheid van het oprichten van een algemeen pensioenfonds, maar plaatsen wel een aantal kanttekeningen. Zo vragen werkgevers de regering om de argumentatie om het apf niet open te stellen voor verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen, nog eens tegen het licht te houden. Ook pleiten wij er voor om de governance-structuur niet beperkt te houden tot het onafhankelijk bestuursmodel.

Er bestaat naar de mening van werkgevers nog veel onzekerheid over fiscale aspecten en ook de toenemende complexiteit van communicatie richting deelnemers verdient nog de nodige aandacht. Voor werkgevers is het essentieel dat een apf een winstoogmerk mag hebben (hieraan mag naar de mening van werkgevers niet worden getornd). Tot slot constateren werkgevers, dat het voorstel nog een aantal open einden bevat en dat aanpalende wet- en regelgeving nog wijzigingen ondergaan, zodat een integraal oordeel in dit stadium nog niet gegeven kan worden.